

undtagelse. Her har EU-udenrigsministeren og medlemslandene initiativret, se art. I-40, stk. 6.

Initiativretten

- Kommissionen skal varetage fællesskabets interesser og har fortsat på langt de fleste områder eneret til at komme med forslag.
- Rådet og Europa-Parlamentet kan anmode Kommissionen om at fremlægge forslag på et bestemt område.
- Som noget nyt kan også et borgerinitiativ fra en million borgere i et vist mindsteanstal medlemslande anmode Kommissionen om at fremlægge et forslag.
- Kommissionen kan altid selv ændre et forslag, den har fremsat, mens Rådet kun kan ændre Kommissionens forslag med enstemmighed.
- På visse særlige områder har andre end Kommissionen også initiativret.
- Rådet og Europa-Parlamentet kan anmode Kommissionen om at fremlægge forslag på et bestemt område.

Det gælder navnlig inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvor Rådet kan træffe afgørelse på eget initiativ. Men også inden for retlige og indre anliggender kan et initiativ komme fra en gruppe medlemslande, ligesom Rådet i visse tilfælde kan træffe afgørelse efter en henstilling fra Den Europæiske Central bank. Også i forbindelse med suspension eller udtræden af et medlemsland og i forbindelse med forskellige udnævnelser gælder der særlige regler for initiativretten.

11.2 Øget brug af kvalificeret flertal

Med forfatningstraktaten bliver kvalificeret flertal hovedreglen, når Rådet skal træffe afgørelse. Kun hvor det udtrykkeligt anføres, træffer Rådet afgørelse på anden måde, jf. art. I-23, stk. 3. Rådet vil således træffe afgørelse med kvalificeret flertal på mere end 20 områder, hvor der i dag gælder enstemmighed. I tillæg hertil træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal på mere end 30 områder, der ikke tidligere har været udtrykkeligt omfattet af traktaterne. Som bilag 3 er opregnet de områder, hvor der med forfatningstraktaten indføres kvalificeret flertal.

I visse tilfælde ledsages overgangen til kvalificeret flertal i Rådet af en såkaldt nødbremse, der gør det muligt for et medlemsland at henvise et forslag til behandling i Det Europæiske Råd, hvorved forslagens behandling i Rådet suspenderes. Det gælder områderne for straffeproses og straffet, hhv. art. III-270 og art. III-271, samt for social sikring for vandrende arbejdstagere, jf. art. III-136. Se nærmere kapitel 7 om et område for frihed, sikkerhed og retfærdighed og kapitel 9 om det indre marked.

11.3 Det dobbelte flertal

Det nuværende system med forskellige stemmevægte til medlemmerne af Rådet erstattes fra den 1. november 2009 af et enklere system. Det nye system bygger på princippet om, at hvert land har én stemme og hver borger én stemme, det såkaldte dobbelte flertal, jf. art. I-25, stk. 1

Hvornår er der kvalificeret flertal under dobbelt flertal?

- Det kvalificerede flertal består af mindst 55 % af Rådets medlemmer (medlemslandene) med tilsammen mindst 65 % af EU's befolkning.
- Som en ekstra garanti for de mindre lande bestemmes det, at mindst femten lande skal indgå i et kvalificeret flertal, og at et blokerende mindretal skal udgøres af mindst fire lande.

Som i den nuværende traktat stilles der større krav til det kvalificerede flertal ved beslutninger, der ikke træffes på forslag af Kommissionen eller EU-udenrigsministeren. I de tilfælde udgør landetærsklen mindst 72 % af Rådets medlemmer, mens befolkningstærsklen fastholdes på 65 %. Se art. I-25, stk. 2.

Som en yderligere mindretalsbeskyttelse endes regeringskonferencen om, samtidig med traktatens ikrafttræden, at vedtage en rådsafgørelse om en smidig overgang til det nye system. Afgørelsen vil være gældende fra den 1. november 2009 og mindst indtil 2014, hvorefter den kan ophæves af Rådet med kvalificeret flertal. Afgørelsen indebærer, at et mindretal, der ikke er stort nok til at udgøre et blokerende mindretal, kan insistere på, at Rådet gør sit yderste for at finde en tilfredsstillende løsning. Kravet er, at et